

Отже, для того щоб пенсійна система змогла забезпечити гідне пенсійне забезпечення громадян, вона повинна як черпати вигоди з розвитку економіки і сприяти економічному розвитку. Солідарна система пенсійного забезпечення має заміщувати не більше 40% колишньої заробітної плати людини. А тому, реформа повинна підтримувати ефективність ринку праці та ринку капіталу, посилити заходи, спрямовані на стимулювання заощаджень працівників, сприяти розвитку фінансового ринку.

Список використаних джерел:

1. Український пенсійний форум: про пенсії та якість життя. *Вісник Пенсійного фонду України*, 2021. № 2(221). С. 4-9.
2. Принципи та чинники, які варто враховувати при проведенні пенсійної реформи. *Вісник Пенсійного фонду України*, 2019. № 1(1961). С. 38-47.
3. Офіційний сайт Пенсійного фонду України. URL: <https://www.pfu.gov.ua> (дата звернення 31.05.2021).

Гаврачинський Марко Михайлович

Начальник відділу правового забезпечення, розгляду заяв та звернень громадян Золочівської районної ради Львівської області

НОВІ ПЕРСПЕКТИВИ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Децентралізація владних та фінансових повноважень держави на користь місцевого самоврядування є однією з найбільш визначальних реформ за часів української незалежності. Процес децентралізації системи державного управління передбачає посилення ролі місцевого самоврядування на рівні нової форми нижчого рівня організації державного устрою – територіальних громад.

Головним стратегічним завданням модернізації системи державного управління та територіальної організації влади, яка сьогодні здійснюється, є формування ефективного місцевого самоврядування, створення комфортних

умов для проживання громадян, надання їм високоякісних та доступних публічних послуг.

Досягнення зазначених цілей неможливе без належного рівня економічного розвитку відповідних територій, їх фінансового забезпечення і достатніх джерел для наповнення місцевих бюджетів. Саме фінансовий аспект є одним із найсуттєвіших, від якого, у великій мірі, залежить успішність функціонування територіальних громад. Наявність економічно активних суб'єктів підприємницької діяльності, достатня кількість кваліфікованих трудових ресурсів, розвинена промислова та соціальна інфраструктура – все це та багато іншого є основою для успішного розвитку громади.

Результатом реформи стало підвищення зацікавленості органів місцевого самоврядування у збільшенні надходжень до місцевих бюджетів, пошуку резервів їх наповнення, покращення ефективності адміністрування податків і зборів. Спроможні громади показують високі і динамічні темпи приросту власних доходів. У частині використання коштів увага акцентується на необхідності формування найбільш оптимальної структури бюджетних видатків, створенні ефективного та не надто чисельного управлінського апарату, здійсненні постійного аналізу витрачання бюджетних коштів і упередженні випадків їх нераціонального витрачання. Показники виконання місцевих бюджетів відображають загальний соціально-економічний стан відповідної території та її потенціал до сталого розвитку. Наявність достатніх ресурсів у місцевих бюджетах є запорукою того, що територіальна громада має можливість надавати більш якісні та різноманітні послуги своїм жителям, реалізовувати соціальні та інфраструктурні проекти, створювати умови для розвитку підприємництва, залучення інвестиційного капіталу, розробляти програми місцевого розвитку та фінансувати інші заходи для всебічного покращення умов проживання жителів громади.

Держава продовжує фокусуватися на підтримці розвитку громад та розбудові їх інфраструктури. Так, загалом у 2021 році буде спрямовано більше 80 млрд грн на забезпечення росту спроможності громад та надаватиметься

державна підтримка для громад за багатьма напрямками, зокрема, розбудова доріг, розвиток сільських територій, реалізація проектів регіонального розвитку тощо [1]. Разом з цим, зростає частка власних доходів у структурі надходжень місцевих бюджетів. Це означає, що вони стали більш автономними та незалежними від державного бюджету.

17 липня 2020 Верховна Рада України прийняла Постанову № 807-ІХ "Про утворення та ліквідацію районів". Як наслідок в Україні замість 490 районів і 1478 міст районного підпорядкування (без врахування АР Крим та районів, які перебувають на непідконтрольній території) утворилось 136 районів, 119 районних рад та 119 районних державних адміністрацій [2] Київ і Севастополь не входять до складу районів, так як мають спеціальний статус. Одним із районів є Золочівський район Львівської області, до якого належить 7 територіальних громад, дані яких відображено в таблиці 1.

Таблиця 1

Територіальні громади Золочівського району Львівської області

Назва громади	Кількість рад, що об'єднались	Площа територіальної громади, км²	Чисельність населення громади, чол.
Бродівська	11	637,0	39959
Буська	19	663,1	30290
Заболотцівська	4	237,7	6329
Золочівська	19	629,0	49721
Краснененська	9	214,3	17117
Підкамінська	10	320,0	11346
Поморянська	8	207,4	7553

Так, наприклад, утворений новий Золочівський район Львівської області включає в себе 3 старі райони (Золочівський, Бродівський, Буський). Даний процес призвів до оптимізації державних органів влади та кількості чиновників

та скасування дублювання повноважень районних органів і органів самоврядування новостворених громад на одній території.

Новостворені громади розпочали процес прийняття на баланс майна та об'єктів, які знаходились на балансі районних рад, районних державних адміністрацій, міських (селищних) рад. В I кварталі 2021 р. лише у 7 областях відбулася повна передача майна. Деякі райони намагаються передати громадам об'єкти з великими боргами, в той час як у новостворених громадах на початок року був малий залишок перехідних коштів. Так, станом на 05.02.2021 р. до комунальної власності територіальних громад Львівської області на баланс перейшло 1393 об'єктів спільної власності [2].

Традиційними складовими управління є функції планування, організації виконання планів, стимулювання виконавців, моніторингу досягнення запланованих цілей. Організація подібного процесу на місцевому рівні має бути системною за охопленням сфер життя населення територіальних громад: не тільки фінансово-бюджетні зміни, а весь комплекс інструментів державного регулювання соціально-економічного життя населення має будуватися знизу, в тому числі такі функції, як планування (довгострокове, середньострокове, короткострокове) розвитку, програмування цілей та ресурсів для розвитку, розроблення і реалізація інвестиційних бізнес-проектів для вирішення регіональних проблем. Із новим місцем територіальних громад в системі бюджетних відносин постало завдання побудови якісного менеджменту на місцевому рівні, формування рекомендацій щодо системи прогностично-програмних документів для обґрунтованого регулювання соціально-економічного розвитку.

Якщо децентралізація буде постійно розвиватися, то з'являється новий рівень організації якісного управління ресурсами для розвитку, реалізації відповідних технологій програмно-цільового та проектно орієнтованого менеджменту «малих» проектів (за мінімальних витрат на організацію, максимального використання комп'ютерних технологій, швидкого досягнення цілей, високих отриманих ефектах). На рівні ОТГ мають бути присутні всі

аспекти державного регулювання (крім грошово-кредитного та управління державним бюджетом). Управління економічним розвитком ОТГ має поєднувати різні часові періоди та обов'язково включати довгостроковий стратегічний план дій. Відсутність довгострокової стратегії є причиною багатьох економічних негараздів на національному рівні і треба уникати цієї проблеми при управлінні розвитком на місцевому рівні.

Наприклад, в Золочівському районі Львівської області затверджено Програму соціально-економічного розвитку Золочівського району на 2021 рік, яка є ключовим документом, що визначає розвиток території в короткостроковій перспективі. Програму розроблено з урахуванням завдань і положень Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років, Цілей сталого розвитку України до 2030 року. У Програмі визначено пріоритетні напрями розвитку на 2021 рік, а також накреслено основні заходи і завдання в усіх сферах економіки, реалізація яких дозволить вирішити назрілі проблемні питання. Метою Програми соціально-економічного розвитку Золочівського району на 2021 рік є створення умов для збалансованого розвитку території шляхом підвищення рівня конкурентоспроможності економіки та активізації економічних процесів, що сприятиме зростанню добробуту населення та розвитку територіальних громад [3].

Отже, пріоритетом територіальних громад в Україні є збереження позитивних тенденцій в економіці; створення можливостей для реалізації стратегій місцевого розвитку на інвестиційно-інноваційній основі; посилення контролю за соціально-економічним розвитком об'єднаних територій.

Список використаних джерел :

1. Офіційний сайт Золочівської міської ради. URL: <https://zlmr.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Децентралізація. URL: <https://decentralization.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Золочівської районної ради. URL: <https://zolochiv-raiada.ukr>.